

Programmabegroting 2027

Informatieve sessie gemeenteraad

1 oktober 2026

Agenda

1. Nieuwe Programmabegroting
2. Ter herinnering: raad en geld
3. Kaderbrief 2027 en Coalitieakkoord 2026-2030
4. Ontwikkelingen na publicatie Kaderbrief 2027
5. Financieel beeld 2027
6. Financieel beeld 2028-2030 en verder
7. Kaderbrief 2028

1. Nieuwe Programmabegroting

Nieuwe programma-indeling (besluit raad 2 juli 2026)

Beter en evenwichtiger beeld van de maatschappelijke opgaven

Integraal beeld van wat een programma/thema kost en opbrengt

De raad kan haar rol van kaderstelling en controle beter uitvoeren

1. Nieuwe Programmabegroting

Financieel toezicht begroting 2026 (16 december 2025): aandachtspunten

1. Paragraaf Kapitaalgoederen: toereikendheid budgetten
2. Inzicht in incidentele baten en lasten
3. Totaaloverzicht van structurele reservemutaties
4. Inzicht in geprognosticeerde balans

1. Nieuwe Programmabegroting

Wet en regelgeving

Commissie BBV

Notitie structurele en incidentele baten en lasten

GTK 2026

Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader Gemeenten (GTK2026)

1. Nieuwe Programmabegroting

Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2026

- Volgt uitgangspunten GTK 2026 voor mogelijke structurele inzet algemene reserve
- Geen aparte reserve weerstandsvermogen meer voor risico's algemene dienst
- Ongewijzigde benadering risico's grondbedrijf in combinatie met weerstandsreserve grondbedrijf
- Bestuurlijke ondergrens € 15 miljoen: daarmee altijd inzicht in vrij aanwendbaar deel algemene reserve

Bestuurlijke ondergrens

€ 15 miljoen

altijd inzicht in vrij aanwendbaar deel algemene reserve

2. Ter herinnering: raad en geld, vier kerntaken

Raad heeft vier financiële kerntaken	
1 Autorisatie Raad autoriseert	Geeft college bevoegdheid om uitgaven en verplichtingen aan te gaan.
2 Allocatie Raad alloceert	**Budgetrecht:** Bepaalt welke lasten Assen voor welke doelen in programmabegroting opneemt.
3 Controle Raad controleert	Toetst op: getrouw beeld, rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid.
4 Bewaking Raad bewaakt	Bewaakt financiële positie: zorgt voor structureel en reëel sluitende begroting.

3. Kaderbrief 2027 en Coalitieakkoord 2026-2030

Vertrekpunt Programmabegroting 2027		2027	2028	2029	2030
Kaderbrief 2027	structureel	-8.172	-14.706	-15.465	-13.905
Inzet AR begroting 2026 mjp 2027	structureel	1.247			
	incidenteel	189	-883	-312	-312
Eindstand Kaderbrief 2027		**-6.736**	**-15.589**	**-15.777**	**-14.217**
Coalitieakkoord 2026-2030	structureel	6.713	8.685	12.156	12.128
	incidenteel	-6.291	-3.596	-3.019	-1.004
Eindstand Coalitieakkoord		**422**	**5.089**	**9.137**	**11.124**
	structureel	-1.459	-6.021	-3.309	-1.777
Inzet Algemene reserve begroting 2026 mjp 2027	structureel	1.247			
	incidenteel	-6.102	-4.479	-3.331	-1.316
Eindstand Kaderbrief 2027 en Coalitieakkoord na raad 2-7-2026		**-6.314**	**-10.500**	**-6.640**	**-3.093**

4. Ontwikkelingen na publicatie Kaderbrief 2027

Beleidsimpulsen

Structureel

- Structureel extra budget groot onderhoud groen
- GR Jeugdhulpregio Drenthe structureel verwerkt
- Structureel extra budget voor fysieke beveiliging publieksruimte Stadhuis

Incidenteel

- Incidenteel budget uitwerken voorkeursscenario Maasstee
- Incidenteel budget voor European Green Leaf 2027

5.1 Financieel beeld 2027

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	Kaderbrief	Begroting	Mutatie
Structureel	-1.459	-964	495
Inzet algemene reserve	1.247	964	-283
Eindbeeld structureel	**-212**	**0**	**212**
Incidenteel	-6.102	-5.048	1.054
Eindstand	**-6.314**	**-5.048**	**1.266**

Begroting 2027

Eindbeeld structureel

0

Eindstand

-5.048

bedragen x € 1.000

5.2 Vrije ruimte Algemene reserve 2027

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027
Stand 1-1	57.750
Benodigde weerstandscapaciteit	-8.504
Vrij besteedbare ruimte	**49.246**
Ruimte in bestuurlijke ondergrens	-6.496
Vrij aanwendbare ruimte in reserve	**42.750**
Vastliggende mutaties	-11.150
Resultaten 2027-2030	-6.031
Eindstand reserve	**40.569**

Vrij aanwendbare ruimte in reserve

€ 42.750

x € 1.000

5.3 Financiële positie 2027

Hoofdlijn

- Begroting 2027 structureel sluitend met behulp van algemene reserve
- Vrije ruimte in algemene reserve prima

Weerstandsratio

4,2

ondergrens 1,0

Solvabiliteitsratio

35%

ondergrens 20%

Met andere woorden: **voor de korte termijn financieel gezond**

6.1 Financieel beeld 2028-2030

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2028	2029	2030
Structureel	-11.070	-12.010	-10.994
Besparingen	1.492	4.554	5.333
Eindbeeld structureel	**-9.578**	**-7.456**	**-5.661**
Incidenteel	-791	-500	0
Totaal	**-10.369**	**-7.956**	**-5.661**

Ravijnjaren verschoven naar 2028 en verder

- Tekorten verdiepen, structurele oplossingen nodig
- Focus: disbalans taken en middelen

6.2 Vrije ruimte Algemene reserve 2028-2030

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2028	2029	2030
Stand 1-1	40.568	24.249	15.843
Benodigde weerstandscapaciteit	-8.504	-8.504	-8.504
Vrij besteedbare ruimte	**32.064**	**15.745**	**7.339**
Ruimte in bestuurlijke ondergrens	-6.496	-6.496	-6.496
Vrij aanwendbare ruimte in reserve	**25.568**	**9.249**	**843**
Vastliggende mutaties	-4.950	-450	
Reservering TT museum	-1.000		
Begrotingsbeeld 2028-2030	-10.369	-7.956	-5.661
Geprognosticeerde eindstand reserve	**24.249**	**15.843**	**10.182**

Vrij aanwendbare ruimte daalt naar **843 in 2030**

6.3 Financiële positie richting 2030

Hoofdlijn

- Meerjarenraming 2028-2030 niet structureel sluitend
- Opwaartse rentedruk
- Vrije ruimte in algemene reserve dalend

Weerstandsratio

dalend naar 1,5

ondergrens 1,0

Solvabiliteitsratio

25%

ondergrens 20%

Ter vergelijking 2027

Weerstandsratio 4,2

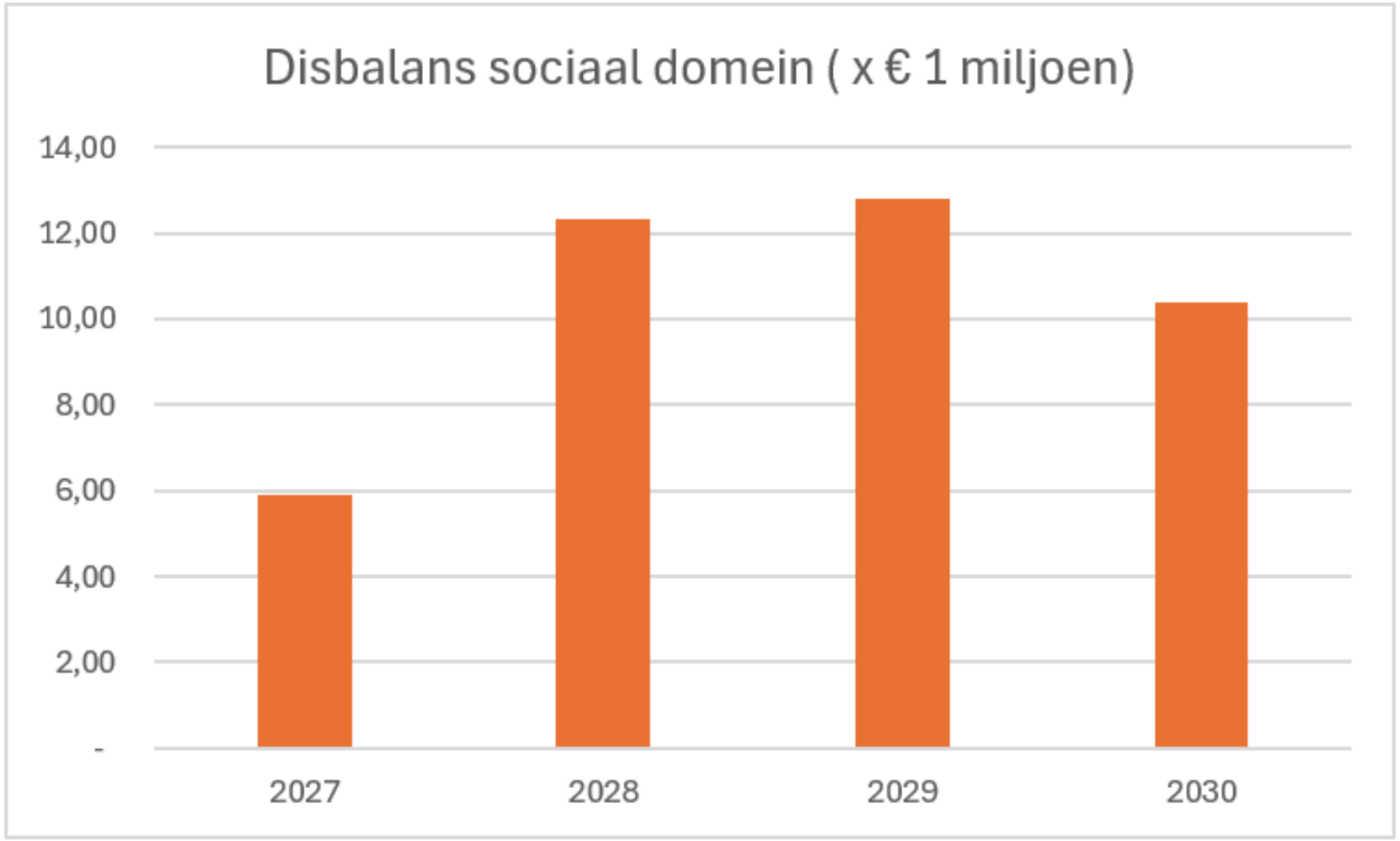
Solvabiliteitsratio 35%

6.4 Wat komt in 2027

Hervormingsagenda Jeugd
nieuw advies commissie Van Ark (januari 2027)

Wordt betrokken bij **Kaderbrief 2028**

6.5 Disbalans sociaal domein

6.6 Wat komt er nog aan

2028

- Afschaffing abonnementstarief Wmo
- Invoering eigen bijdrage jeugdzorg
- Verkorten trajectduur jeugdzorg

2029

- Afschaffen huishoudelijke hulp Wmo
- Herziening gemeentefonds

6.7 Financiële positie Assen langere termijn

Blijvende druk op begroting door Rijksbeleid

Zonder maatregelen en terughoudendheid blijvend structurele tekorten

Ratio’s dalen richting ondergrens

Geen maatregelen betekent in 2028: **Preventief toezicht**

7.1 Kaderbrief 2028

Ambitie

Coalitieakkoord **“Vooruit met Ambitie & Aandacht”**

We gaan uit van repressief toezicht

7.2 Kaderbrief 2028

Naast reguliere bijstellingen zoals:

- ✓ Actualisatie loon- en prijsontwikkeling
- ✓ Verwerking begrotingen verbonden partijen

+

Ook:

- ✓ Maatregelenpakket voor het gezond houden van de financiële huishouding

7.3 Pakket van mogelijke maatregelen

Pakket van mogelijke maatregelen over alle beleidsterreinen

Kostenbesparend

Inkomstenverhogend

Heroverweging investeringen
(uitstellen en/of afstellen)

Vragen?

Bedankt voor uw aandacht

Programmabegroting 2027 · informatieve sessie gemeenteraad

1 oktober 2026